

Бранимир Смилић
Никола Новаковић

ЖОЦ

Прича о тренеру који је стварао
шампионе и покорио Европу

M
Vukotić
Media

Beograd, 2026.

ШАМПИОН ЕВРОПЕ

Не делим дух Пјера де Кубертена. Учествовање није ништа. Мора да се победи. Без амбиције се не стиже никуд.

Ватрени Чачанин одбацио је, врло рано у својој каријери, чувену изреку француског педагога и историчара Пјера де Кубертена, који је далеке 1894. основао Међународни олимпијски комитет, верујући у окупљање спортиста под паролом „Важно је учествовати“. Само две године касније 1896. године, у Атини су организоване прве модерне олимпијске игре.

И ту се историја грохотно насмејала Чачанину и пригрлила га: у древној престоници је водећи Панатинаикос до боговских висина Акропоља, остао 13 година и донео му пет титула шампиона Европе!

И још четири са другим тимовима – девет.

Првак Европе са репрезентацијом два пута 1995. (као помоћни тренер) и 1997. Првак света са СРЈ 1998. Укупно – 66 великих трофеја.

Најуспешнији тренер у богатој кошаркашкој историји Европе.

А све је рођено у Чачку – и школица, и први кораци на терену, и прве победе у дресу Борца. И прво размишљање како је игра лепа, али је тренерски посао изазовнији.

На кошу покрај Мораве цепао је мрежицу, окачену о квадратасту белу таблу. Жељко Обрадовић Цепач.

Скраћено – Жоц!

Целог живота Жоц. Жоц играч. Жоц тренер. Жоц шампион. Жоц пријатељ.

Зато је и наслов ове књиге – Жоц.

Његова биографија – коју смо овде срочили – дуга је, узбудљива, необична људска и спортска прича. Она би се могла писати у томовима. Јер, игра траје стално, готово из дана у дан. Или, макар од сезоне до сезоне. Од тима до тима. Од града до града. Од медаља до златних пехара. Од пораза до непоновљивих тријумфа.

И то све у згуснутом темпу. У раскошном путовању од Чачка, преко Београда, Бадалоне, Мадрида, Тревиза, Атине, Истанбула, поново Београда, па до...

Испружена рука још лебди у ваздуху и још не показује страну коју треба напасти.

У Обрадовићевој богатој каријери – као и у игри којом диригује – има много обрта, необичних потеза, сензационалних тренутака.

Његов земљак, Драган Кићановић, кошаркашко височанство, као што је и други Чачанин Радмило

Мишовић, практично је сам донео одлуку да Обрадовић буде – тренер Партизана. „Скинуо“ га је са стеница авиона којим је Жоц, требало, као играч да отпутује са репрезентацијом Југославије на европско првенство.

Имао је 31 годину.

У Европи – санкције. У земљи – хаос. У клубу – велика очекивања.

И сензација у Европи: 16. априла 1992. године, у истамбулској дворани „Адби Ипекчи“, потцењени црно – бели победили су Хувентуд и постали – шампиони Европе!

Партизан, без странаца, без праве куће (играо у Шпанији), у шверцованим дресовима – попео се на Олимп!

То је најмлађи тим који је икада освојио ту велику титулу – само 21 година и седам месеци.

И највећи тренерски деби у историји европске кошарке.

Жоцу, тренеру коме је рад, рад и само рад златна подлога за сваки успех, за сваку титулу, за сваку „тројку“, отвориле су се широм европске двери. За три деценије дугог путовања.

Кренуо је са Хувентудом, тимом са периферије Барселоне. Онај Хувентуд који је побеђен светлећом тројком Саше Ђорђевића у последњој секунди. И Хувентуд, кога је Олимпијакос са Жарком Паспаљем могао да дотуче исто као Партизан у последњим секундама, али је Паља промашио као никад до тада.

Још једна невероватна „тројка“ уплела се у тренерску судбину Жељка Обрадовића и опет је био главна личност Србин: Бранислав Прелевић је поцепео мрежицу и његов АЕК отписао је Бенетон из финала

Фајнал фора. Али, у осмој тренерској сезони Жоц је са тимом из прелепог Тревиза, донео годину дана касније европску титулу.

„Обрадовић ради све исто што и други тренери – само боље“, уписао је један зналац.

Није дуго остао у краљевском клубу, годину дана. Реал је, ипак, освојио титулу првака Европе.

Али је зато древна Атина остала престоница успеха. За деценију и три године више створио је „зелену империју“, „зелену војску“, која се пет пута са пехаром, пуним шампањца, попела на највиши европски престо.

Император Обрадовић сасвим је покорио Европу!

Плитку му је било Егејско море, па је одлетео у нови изазов, да као што висећи Мост шехида преко Босфора повезује Европу и Азију и он својим већ скупљеним енциклопедијским знањем и искуством сазда мост којим ће се Фенербахче успети на кров Европе.

Нико није питао: може ли? Сви су очекивали тријумф и он је засветлео у највећем граду Европе, који се некада звао Византион (660 година пре нове ере), па Константинопољ, па Цариград.

У размацима, Обрадовић је скоро целу деценију посветио репрезентацији Југославије, старе, па нове (СРЈ, СЦГ). То нису биле само утакмице. То је био – полигон историје. Пречица до колективне историје, али и колективне осуде. Била је место где медаље значе више од метала, а порази више од резултата. Између 1995 – 2005. (није био селектор 2001, 2002, 2003) је деценија која личи на роман: санкције, повратак репрезентације, ратна сенка, тријумфи, порази, повратак и на крају национална кошаркашка катастрофа у Новом Саду. После тога ништа није било исто. Ни

репрезентација, ни кошарка, ни Жељко Обрадовић.

После тридесет и мало више година, неутољива љубав вратила се на своје извориште, у стари добри дом, на место првог тријумфа, који је био буктиња којом је Жоц запалио кошаркашку Европу – у Партизан.

Све је мирисало на препород, на нове тријумфе. Београдска „Арена“ примала је и по више од 20.000 верних црно – белих навијача и постала храм кошарке.

Шта се све збивало, ломило, пресецало, расло и падало, љубило и плакало, у три године – могла би се написати цела књига. На крају ове књиге томе је посвећено посебно поглавље, иако неке тајне још остају и чекају дан светлости.

Партизан је остао без правих тријумфа. Готово да се распао.

Да ли се неуморни Жоц уморио?

Да ли су га играчи изневерили?

Да ли га је „блокадерска“ искреност принела на жртвеник власти?

Да ли су га блиски понудили као жртву да би победило политичко навијање?

Одгонетке још нема.

Публика га, уз велику љубав и невиђену оданост није могла зауставити да одложи своју шокантну одлуку о одласку. У својој 65. години.

За Партизан је – стало време.

За српску кошарку – нови велики пораз. Не само зато што ју је напустио најбољи тренер у Европи, него зато што су у њено ткиво, у њен мозак, ушли људи који не знају кошарку, не знају њене вредности. За њих је спорт – бизнис. Зарада. Престиж. Легитимација. Партијска улога.

Велики Жељко Обрадовић, постојан, достојанствен, радилица, визионар, маштар, читаће ову књигу о себи можда мало испод Акропоља а мало на пропланцима Златибора.

Да ли ће кренути у нове победе?

Има их доста. Много. Највише. Таквим борцима се никада не зна шта ће сутра урадити.

И раније је значајне одлуке доносио у дану. Губио и побеђивао тројкама у последњим секундама.

Чекамо – треће полувреме.

Аутори

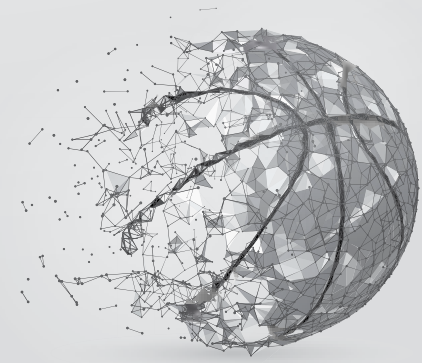
БОРАЦ

БОРАЦ ЗА СВАКУ СЕКУНДУ

Бранимир Смилић / Никола Новаковић

01 293

Чачак није Жељко Обрадовић.

Жељко Обрадовић је син града који је изнедрио највећег тренера у историји. Много ће воде протећи том чувеном Моравом и много ће се руку опрати у „лековитој“ кошаркашкој води, али новог Жоца – да ли ће дочекати...

– Он је наш Никола Тесла. Такав се више неће родити – инсистира да запишемо непоновљиви Радмило Мишовић у разговору о човеку који је обележио европску и светску кошарку.

Чачак му је дао тврдоглавост.

Борац му је дао систем.

Партизан му је дао позорницу.

Мишовић је прва велика легенда Борца, на локалном нивоу већа од Драгана Кићановића и Жељка Обрадовића. Често су Кићан и Жељко причали како је лако бити велики, највећи, ван Чачка, али да је у граду Радмило без премца.

У Чачку кошарка није спорт. То је васпитање. Ту ти нико не објашњава „зашто“, покажу ти терен, дају лопту и пусте те да видиш да ли имаш „оно“ да останеш. И на том асфалту, на том кошу покрај Мораве,

рођен је надимак који ће касније одзвањати дворанама широм Европе – Жоц.

Не због тренерских рафала, него због заразне упорности. Стално је шутирао и цепао мрежице, па су га другари крстили „Цепач“. Скраћено од Жељко Обрадовић Цепач. И остаде – Жоц. Једна реч, аутентична, карактерна.

– Мој град ме је научио да не летим. Чачак је строг, али праведан. Тамо те памте по ономе како си играо, али још више по томе какав си човек био – знао је Жељко да каже.

– Играо сам из срца. Нисам имао амбиције да будем звезда, али сам волео да играм како треба. Тако ме је учио Борац – да се не калкулише, да се игра до краја. Моја кућа је била прилично далеко од дворане Борца. Из тог раног периода памтим да ми је најдражи поклон био бицикл јер сам могао лакше да идем на тренинге.

У „корену“ приче увек је породица. Отац Војислав, Воја, Војчило. И мајка Даница. По сведочењима његових најближих, оних који су са њим одрастали и учили у Основној школи „Ратко Митровић“, „мали“ Жељко је увек био пословично озбиљан и знао је шта жели. И шта не жели.

– Отац ме је научио да поштујем друге људе ако желим да они поштују мене. То ми је много важно и то никад нећу заборавити.

Тата Воја планирао је да га „угура“ у сигурност фабрике, покрај струга – техничка школа, посао у чувеној чачанској „Слободи“, државна плата, мир. Али код Жељка није било шансе. Већ тада је имао једну особину коју ће касније препознати цела Европа: не иде линијом мањег отпора, иде линијом свог пута.

У дворишту родне куће, кажу „његови“ људи, Жељко и данас долази да напуни батерије. Покрај старе, породичне, изградио је нову, модерну. Бег од буке, повратак међу своје. Не долази у Чачак да му се клањају, него да окупи друштво из детињства, из кошарке, из града. Они који га познају кажу исто: „Где год да оде, увек нађе време да окупи људе.“

Клуб као породица

Борац у Чачку није клуб. То је институција. Свако ће вам то рећи. Тамо се улази без шминке – или знаш или учиш брзо. Жоц је, ипак, лоптање започео на другом месту.

– Жељко је овде почео... тренирао је пар месеци. Железничар је у то време имао сјајну школу кошарке, а онда је прешао у Борац – прича његов кум Добрило Јојић о терену на коме је почела историја да се пише.

Чачак га је формирао, Борац га је увео у свет великих. Имао је 18 година када је дебитовао за први тим и у сезони 1977–78 одиграо шест мечева и постигао укупно три поена.

Радмило Мишовић, у улози директора, али и човека који га је гледао изблиза, даје кључан оквир – јуниорски период као темељ свега. Каже да је Обрадовић маја 1979. био вођа јуниорског тима Борца који се баш у дворани у граду на Морави окитио титулом шампиона Југославије, без пораза (4–0).

Жоц је био капитен и најбољи стрелац завршног турнира са 128 поена и управо тада постављен је темељ онога што ће после бити његова професија.

– Он је био вођа јуниорског тима и проглашаван је за најбољег јуниорског играча тадашње Југославије.

Ја сам тада завршавао играње, годину раније напустио сам Борац. Све се „уклопило“ и он је дошао у први тим. Јуниорска титула са Борцем била је велики успех и почетак блиставе каријере. То је био, да кажем, крај тог дечаштва. Тада је већ важио за много доброг играча. Мало се пише о њему као играчу. Био је баш добар и много је рано „прочитао“ кошарку – сећа се Мишовић.

– И као дечак био је врло озбиљан. Чим је могао са том младом екипом да направи такав резултат... Играо је плејмејкера, имао је велику одговорност. Кад причам о тим младим играчима, једино је он у том периоду био „врхунски“ у сваком смислу. Био је много добар момак, васпитан, пар екселанс. Прави вођа. То је оно што се ретко догоди – да играч има све у себи као што је он имао. Био је изузетно борбен, разигравао тим, дизао интензитет и ниво игре – све. И то је наставио као тренер.

Скоро пет деценија уназад вратио се Марко Ивановић, који је са Жељком освојио јуниорску титулу, а касније делио сениорски дрес у Борцу и Партизану. Заједно су одрасли, дружили се.

– Ишли смо заједно у техничку школу. Жељко је старији од мене, генерација испред. Познавали смо се и пре тога, посећивали породично. У том шампионском тиму имали смо три годишта: четворицу играча 1960, међу којима и Обрадовић, по једног 1961. и 1963. и петорицу 1962. Била је то добра генерација. У финалу смо победили љубљанску Олимпију, а Жељко је био најбољи стрелац такмичења. Тренер тог тима на државном првенству био је Никола Мишовић, брат Радмила Мишовића – препричава Ивановић као да је јуче било. – Осам сезона Жоц и ја

делили смо свлачионицу, у Борцу шест, касније још две у Партизану.

Жоц је упоредо са јуниорским стажом „скупљао“ минуте у сениорском саставу под командом професора Александра Николића. Нема сумње, најбољи је ученик чувеног Профе, а многи су прошли кроз његову школу живота и кошарке. Аца је ушао у град, а град је добио нову димензију кошарке.

– Те године, 1978, дошао је професор Николић у Чачак да буде тренер. И то је, мислим, прекретница за Жељково опредељење да буде тренер. То је била велика ствар и за Борац и за њега, и уопште за српску кошарку у перспективи – мишљења је Мишовић.

Профа је у Чачак дошао након што је напустио клупу репрезентације Југославије са златном светском медаљом у Манили, а у биографији је, између осталог, имао најсјајније европско одличје са државним тимом и три освојена Купа шампиона са Варезеом. У Борцу се задржао две године. Обрадовић је до 1984. и одласка у Партизан радио још са Слободаном Копривицом и Машком Пурићем, али у дворани крај Мораве и даље је лебдео дух Аце Николића.

– У другој Жељковој сениорској сезони у Борцу у тиму је био и Горан Грбовић. И обојица су отишла у Партизан. Ја сам их пустио... Били су много добри играчи. Партизан је био једини избор. Није било притисака јер су знали да то код мене не пролази. Не бих дао исписницу да је било другачије – напомиње Мишовић. – Нико није могао да ме натера. Једанаест играча у мом мандату отишло је у Партизан из Борца. Жељко, Грба, Ивановић, Влада Андрић, Мирослав Радошевић... много великих играча. Морам још нешто да додам. Сећам се, Дража Марковић је био председник

Србије, моћан звездаш. Један играч је требало из Борца да иде у Црвену звезду, ја нисам дао исписницу и морао је да чека годину дана. Три пута сам био на саслушању у Београду, али нисам хтео да попустим. На крају ми је Марковић честитао и рекао: Када бих ја у влади имао овакве људе као што сте ви... И ту се завршило. Мене то није занимало.

Обрадовић је у Борцу играо за нов аутомобил...

– За оно време је то било добро плаћено. Са наградама, премијама, могао си да купиш нов ауто од годишње зараде. У Партизан је отишао бесплатно, не само он, него сви које сам послао у Хумску. Више сам волео Партизан него они. Пријатељски односи су учинили своје. Није могло да буде другачије.

У сезони 1979–80 Борац је испао из лиге. Седам мечева је, сећа се добро Ивановић, изгубио на пола кошача. У екипи је био и Горан Грбовић, који је на крају сезоне отишао у Партизан и касније дочекао Обрадовића.

– Већ следеће године вратили смо се у елитно друштво као први у јединственој Првој Б лиги Југославије. Од тада, од те сезоне, и Жељко и ја играли смо малтене максималан број минута. Било је то време лепог дружења, другачије смо живели. У то време није било телекомуникација. Сад се брже живи, људи се мање друже. Диван друг. Никад није заборавио Чачак – прича Ивановић, последњих година спортски директор Борца.

Док су други носили стрипове, Жељко је, по сведочењу кума Добрила Јојића и пријатеља Братислава Војиновића, носио књиге о кошарци, Џона Вудена, литературу, причу о детаљима. Већ тада он није био само „талентован клинац“.

У јуниорској фотографији из 1979. „број 10“ је Жељко, а у сећању саговорника стоји реченица која звучи као скаутски извештај: оно што није имао у висини, имао је у вештини и мозгу.

Мишовић га описује као правог вођу, плејмејкера који размишља о организацији игре, преузима одговорност, разиграва, диже интензитет, „носи“ тим. И додаје оно што је важније од романтике.

– Остали смо пријатељи, колико је прошло година... Све се дешава са поштовањем, као и онда. Ништа се ту није променило. И то ми је много драго и мило. Остао је онај дечак из Чачка. Кад дође, дође нормално. Има старе другаре, навијаче, помогне и финансијски, друже се... Ишли су у Истанбул код њега, плаћао је летовања, зимовања... Звао је и мене, али нисам ја за то. Хвала му. Он када је у Чачку није Жељко Обрадовић, легенда. Он је обичан, наш Жељко, сасвим нормалан човек као што је увек био. Ништа се ту није променило.

Прича о Чачку и Жељку не би била комплетна без кафеа Клуба навијача Партизана 010. Некад се звао Жоц... Ту може да се попије и пиво Жоц.

– 010 значи чекамо десету титулу – појашњава Драган Албић.

– Познајемо се више од пет деценија. Њега нису промениле ни паре ни било шта. Живи нормално. И да је отишао у НБА, и тамо би вероватно успео јер је крвави радник и велики познавалац онога чиме се бави. Као дете смо га заволели. И навијачи су га заволели. Био је неодољиво симпатичан. Били смо не само на утакмицама, него и на свадбама и славама код играча. Били смо као породица.

Борац је сезону 1983–84, последњу Жељкову у родном граду, завршио на шестом месту (11–11), иза Цибоне,

Црвене звезде, Задра, Шибенке и Босне, а испред Партизана, чији је дрес обукао неколико месеци касније.

Плеј који све разуме

Имао је 24 године. Ни млад ни стар, али спреман за корак даље. И гладан.

Дошао је у велики клуб, клуб у коме су га сачекали свеже пензионисани сународник Драган Кићановић у фотељи потпредседника и саиграч из Борца Горан Грбовић. И нови тренер, легенда Црвене звезде Зоран Славнић.

Мока је имао визију, али у клубу се задржао само годину дана. Те сезоне крајњи домет били су полуфинале првенства Југославије и осмина финала државног купа. Мало...

У Хумску је дошао усред генерацијске смене и у град који не опрашта просечност. Београд је тражио резултате, а Партизан је тражио лидере. Нашао је обоје у једном човеку.

– То није био шок, то је био изазов. У Борцу научиш да поштујеш игру, али у Партизану научиш да се бориш за сваки центиметар паркета – причао је касније Жоц.

Партизан тих година није био фаворит број један, али је био расадник талента и карактера и видело се да се спрема нешто велико. Жоц се брзо уклопио. Није био суперстар, али је имао оно што се не тренира – осећај за моменат, за саиграча, за утакмицу.

– Визија клуба била је у рукама Драгана Кићановића, који је доносио круцијалне одлуке за раст Партизана. Морам прво њега да поменем, јер је својом нељубоморношћу дозволио Партизану да се развије

још више, чак и више него у време када је он био играч. То је великодушност човека који је знао шта ради и кога треба довести до успеха – прича Александар Ђорђевић, који је годину дана пре Обрадовићевог доласка задужио црно-бели дрес. – Када је Жељко дошао, тренер је био легенда југословенске кошарке Мока Славнић. У том тренутку, у комбинацији искусног и младог плејмејкера, као што сам био ја, њему је био идеалан играч паметан и дисциплинован као Жељко. То су одлуке важне за Обрадовићеву историју у Партизану и почетак. Без тога Жељко не би добио такву прилику да игра у Партизану, а не бих ни ја добио могућност да га упознам и научим нешто од њега, прво као млађи саиграч, а онда и у играчко-тренерском односу који је произашао из искреног људског и пријатељског односа, изграђеног у свлачионици и ван ње.

О Жељку као играчу Партизана постоји једна грешка у перцепцији. Људи га данас гледају кроз девет европских круна и на десетине других репрезентативних и клупских трофеја, а забораве да је у Хумској био плејмејкер који држи ритам и који је већ тада носио тренерску структуру у глави.

– Жељко је имао ту црту другарства, увек кажем великодушности, коју и данас има – подвлачи Ђорђевић. – Пустио нас је да уђемо у његов свет. Нас млађе је учио и показао нам је ко је и какав је као човек. Највише мислим на нас плејмејкере. У мојој генерацији Драгутиновић и ја смо највише профитирали из тог саиграчког односа са Жељком. Влада и ја смо проводили вечери код Жељка и Весне, играли се са њиховом тада малом ћерком, бебицом Ањом. Често смо и остајали сами са њом како би њих двоје могли да

оду на вечеру, у биоскоп. До тог нивоа поверења је то ишло. Природно, растао је и саиграчки однос.

Жељко је био плеј који разуме шта тренер жели, који зна кад да смири и кад да „полуди“.

Чињеница је да је касније много више „лудео“ као тренер... Био је кошаркаш који није бежао од лопте у последњим секундама, али ни од прљавог посла у одбрани.

– Кад водите екипу и имате Жељка у њој, имате два тренера. Само један седи на клупи, а други игра – говорио је касније Душко Вујошевић, Обрадовићев тренер у два мандата (1986–1989, 1990–1991).

У играчком мандату у Хумској, поред Моке Славнића и Душка Вујошевића, Обрадовићеве тренери били су Владислав Лале Лучић (1985–86), Дејан Срзић Сусла и Бора Цаковић (1989–90).

– Мислим да је Жељко плејмејкер у правом смислу речи, играч-ослонац за сваког тренера. Човек који разуме кошарку, који се стално трудио да схвати више од осталих шта и како треба радити на терену у сваком тренутку – каже Ђорђевић. – Одакле и тај његов ген за тренерску маестралност. Наравно, имао је срећу да буде трениран од професора Аце Николића, још у Чачку. После тога је његова бравура била у томе да прихвати професора као истинског мајстора.

Капитен шампиона

Сезона 1986–87. била је кључна по много чему у наградњи клуба. Партизан је освојио титулу шампиона Југославије победом у финалу плеј-офа против Црвене звезде (2–0). Конкуренција је била жестока. Цибона је годину дана раније била шампион Европе и у

лигашком делу такмичења није имала пораз (22–0), Босна је била моћна, као и Задар. Играла се кошарка високог темпа, пуно транзиције и талента, али и са озбиљним тактичким захтевима.

– То је био први прави резултат који је најавио Партизанову доминацију деведесетих. Ми смо знали да је нешто веће испред нас – присећа се Жарко Паспаљ.

У том тиму Обрадовић и Миленко Савовић били су најстарији са 26 година, а првенац у тренерској каријери уписао је Душко Вујошевић. Дуле је имао 27 година, а Партизанов тим који је после шест година шампионски трофеј вратио у Хумску чинили су још Владе Дивац, Жарко Паспаљ, Горан Грбовић, Александар Ђорђевић, Иво Накић, Славиша Копривица, Влада Драгутиновић...

Та генерација поставила је темеље будуће европске славе. Био је то спој младости, ауторитета, школе и уличне борбе. Све оно што је Жељко носио из Чачка и уградио у Београду.

Наредне сезоне Партизан је остао без трофеја иако је био учесник Фајнал-фора у Генту. Вујошевићева екипа заузела је треће место, а много година касније трофејни тренер је причао да ни клуб, ни он, ни екипа, најталентованија у Европи, нису били спремни за одлучујући јуриш.

Сезона 1988–89. и два трофеја били су потврда свима у клубу да су на правом путу. Одахнули су... Није се секло преко колена, веровало се у пројекат и награда су били освојен Куп Радивоја Кораћа, трећи за Партизан у историји, и Куп Југославије након десет година поста. На клупи је био Душко Вујошевић.

Жељко је често носио капитенску траку и преузимао одговорност, не само на терену већ и ван њега. Почео је да размишља као тренер, бележио акције противника,

разговарао са Дулетом и осталим члановима стручног штаба. Његова репутација лидера је расла, али никада није постао звезда у класичном смислу. Није тражио наслове у новинама. Тражио је победе.

Ивановић сматра да је Обрадовић, за разлику од њега, на време отишао у већи клуб. Али, била су то друга времена и друга правила. Бројна ограничења требало је прескочити. А и Борац је био релевантан члан друштва најбољих, играо је и Европу.

Чачанском тандему пут се поново укрстио 1989, мада је Обрадовић ту сезону провео у војсци.

– У Америку су у лето 1989. отишли Дивац и Паспаљ. Током сезоне повредио се Даниловић и паузирао је до краја првенства. Борили смо се за опстанак. Ако се добро сећам, били смо девети од 12 клубова.

Обрадовић је отишао да одслужи дуг држави, а шансу је уграбио Ђорђевић...

– Добио сам више минута које сам искористио. Једна ствар ми је као играчу много значила. Сваки тренинг смо радили са сто одсто такмичарског набоја. Да ли смо били у истом тиму или један против другог, није било битно. Нико није хтео да устукне. То је била снага Партизана у то време. Из фантастичних тренинга, споја искуства и младости, израстао је један од највећих периода клуба по титулама.

Једна слика посебно је урезана у Салетову меморију и она најбоље описује Обрадовићев ратнички карактер.

– Никада није одустајао, никада није устукнуо ни пред каквим дуелом. Сећам се једне утакмице у Солуну. Арис је био кандидат за врх, имали су Галиса, Јанакиса, Суботића, Филипуа, Јоануа... Буквално смо се потукли са њима. Жељко је ушао у дуел са Галисом,

чак и физички, а ми остали смо га испратили. Имао је црту лидерства, да покаже да нема бољих док се не чује последњи звиждук судије. То је била једна од научених лекција примером на терену. Она није била експлицитно кошаркашка, више карактерна, победничка лекција поноса, на крају крајева. Уосталом, то нас је красило и као кошаркашку нацију.

Наредног лета, уместо Ребе Ђорковића (сезону 1989–90 започео је Дејан Срзић Сусла), на клупу је сео Душко Вујошевић. Жељко је одужио дуг отаџбини, а из Сједињених Држава вратио се Паспаљ. Ту су још били Мирослав Пећарски, Миладин Мутавџић, Оливер Поповић, Слободан Шљиванчанин... и петорка будућих шампиона Европе: Ђорђевић, Даниловић, Накић, Стевановић и Лончар.

– Излазили смо заједно. Партизан је био велика породица – сетно ће Ивановић. – Жао ми је што сам отишао из Хумске на крају сезоне 1990–91. у Работнички. Жељко је завршио каријеру, а остало је историја. Заиста сам поносан што сам био део тог периода, и у Борцу и у Партизану, што сам играо са њим, пратио га кроз каријеру, дружио се, што смо се помагали. Радовали смо се његовим резултатима, да будемо реални, и туговали кад не оствари оно што очекујемо. И данас, кад се видимо или чујемо телефоном, тај однос је непромењен. Био и остао на врхунском нивоу.

Кића бира Жељка

Уследиле су две сушне године за Партизан и нешто је морало да се мења. Под хитно. Кићановић, мудра чачанска глава, био је задужен да „измисли“ решење. Имао је кеца у рукаву.

У том тренутку Партизан прави најважнији потез у историји клуба. Кића није тражио „бомбу“, желео је Жељка на клупи. И добио је човека који је за седам сезона у црно-белом дресу био шампион Југославије 1987, освајач међународног Купа Радивоја Кораћа и Купа Југославије 1989, као и учесник Фајнал-фора Купа шампиона 1988.

Једини на свету освајао је златне медаље на шампионатима света и као играч и као тренер.

Враћамо се у Чачак, лето 1984, и на онај терен где је све почело...

Оно што Обрадовићев животни пут чини јединственим нису само биографске тачке, него детаљи који праве човека. На терену, до онога на коме је „цепао“ мрежице и постао Жоц, оженио се 1984. Изабраница Весна, а свадба у шатри, посред игралишта које је за Жељка увек било и остало више од бетона, линија и конструкције коша.

– Није тада било хотела и сала за издавање – прича Жељков кум Јоја. – Била је шатра огромна и пратећи елементи. Два дана смо се веселили. Било је баш жестоко. Иначе, он зна више песама од певача. Дешавало се да певач не зна своју песму, а Жељко му пева.

– Сећате се свадбе код Жељка Обрадовића и песме коју сте наручивали? – питала ме много година касније једна госпођица – препричава Јојић један случајан сусрет много година након што је Жељко рекао „да“.

– Како да се не сећам, кум сам био.

– А да ли се сећате песме коју сте наручивали? „Дано рано, пиле моје мало“.

Ја сам то заборавио. Каже, било је 40–50 пута само за Жељка и Јоју. То је песма коју стално наручујемо кад смо заједно.

Кафану је Обрадовић увек волео и никад то није крио. Где ће човек из народа ако не у кафану и атмосферу која само у тим „епским“ просторијама може да се доживи.

– Кајмак, врућ хлеб и љута паприка, а онда нам донеси нешто да једемо – увек је Жељков одговор када дође у ресторан „Белви“.

– Остао је исти. Кад дође у Чачак, дође међу своје. Нема дистанце, нема позирања.

Можеш да освојиш Европу и свет. Можеш да освојиш Турску. Можеш да освојиш Грчку. Али ако те твој град дочекује исто као кад си имао 15 година и играо баскет без мрежице – онда си заиста остао свој.

Жељко је био свој и оног тренутка када је са тек напуњеном 31 годином добио понуду Кићановића коју не добија свако и која се не одбија...